

Wstęp

Drogi Czytelniku!

„W celu zapewnienia zawodowego, rzetelnego, bezstronnego i politycznie neutralnego wykonywania zadań państwa, w urzędach administracji rządowej działa korpus służby cywilnej” (art. 153 ust. 1 Konstytucji RP).

„W celu zapewnienia zawodowego, rzetelnego, bezstronnego i politycznie neutralnego wykonywania zadań państwa ustanawia się służbę cywilną oraz określa zasady dostępu do tej służby, zasady jej organizacji, funkcjonowania i rozwoju” (art. 1 ustawy z 21.11.2008 r. o służbie cywilnej).

Oddajemy do Twoich rąk opracowanie, które stworzone zostało w celu ułatwienia nauki do testu wiedzy, stanowiącego element egzaminu dla pracowników służby cywilnej ubiegających się o mianowanie. Jest to również książka, do której sięgać powinni urzędnicy chcący przypomnieć sobie treść poszczególnych ustaw, niezbędnych do wykonywania ich codziennej pracy. Warto podkreślić, że jej forma jest rzadkością na polskim rynku wydawnictw prawniczych, zawiera ona bowiem testy przeznaczone do nauki, dopiero w dalszej kolejności zaś do sprawdzania wiedzy.

Jest to zestaw testów z ustaw, których opanowanie jest niezbędne do zdania egzaminu na urzędnika mianowanego – wraz z podstawą prawną i właściwą odpowiedzią podaną obok, tak, aby można było od razu stwierdzić, czy udzielona odpowiedź była prawidłowa. Taki sposób opanowywania materiału ma tę przewagę nad innymi, że daje możliwość bieżącego sprawdzania dotychczasowych postępów w nauce. Warto przy tym pamiętać, że w naturalnym odruchu uczący stara się na ogół znaleźć w ustawie rzeczy „ważniejsze” i „mniej ważne”, takie, które „na pewno mogą znaleźć się w teście” i takie, których „na pewno w teście nie będzie”. Niestety, twórcy testów egzaminacyjnych mogą mieć inny pogląd na temat tego, co warto w nich umieścić. W ostatecznym rozrachunku może się w związku z tym okazać, że kilka pytań z partii materiału, która wydawała się „mniej ważna” może zadecydować o osiągnięciu minimalnej liczby punktów i ostatecznym sukcesie.

Opracowanie, które przekazujemy do rąk Czytelnika, zawiera testy z kilkudziesięciu ustaw, których znajomość jest niezbędna dla osób przystępujących do postępowania kwalifikacyjnego dla pracowników służby cywilnej ubiegających się o mianowanie. Jest to subiektywny wybór ustaw dokonany przez Autora w oparciu o obserwację egzaminów na przestrzeni ostatnich lat. Zgodnie z zapisami rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie sposobu przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego w służbie cywilnej z 16.12.2009 r. (Dz.U. Nr 218, poz. 1695) test wiedzy obejmuje następujące zagadnienia:

1. Prawo: źródła prawa, prawo konstytucyjne, instytucje polityczne, prawo administracyjne, sądownictwo (w tym administracyjne), dostęp do informacji publicznej, ochrona danych osobowych, ochrona informacji niejawnych, służba cywilna, prawo międzynarodowe publiczne, prawo Unii Europejskiej.
2. Administracja publiczna: funkcje i struktura organów władzy publicznej, instytucje polityczne, struktura administracji, procesy decyzyjne w administracji publicznej.
3. Finanse publiczne: prawo finansów publicznych, budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego, procedury budżetowe, polityka budżetowa, kontrola finansowa, fundusze Unii Europejskiej w systemie finansów publicznych, system podatkowy, dług publiczny, zamówienia publiczne.
4. Polityka zagraniczna: uczestnictwo Rzeczypospolitej Polskiej w organizacjach międzynarodowych, stosunki międzynarodowe i polityka zagraniczna Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Organizacja i zarządzanie: zasady, metody, środki organizacji i zarządzania, zarządzanie zasobami ludzkimi, współdziałanie w zarządzaniu, dialog społeczny i negocjacje.
6. Zagadnienia społeczne i ekonomiczne: pomiar zjawisk i procesów społeczno-ekonomicznych, zastosowanie statystyki w administracji, znajomość podstawowych zagadnień społecznych i ekonomicznych oraz ich wzajemnych zależności w gospodarce i polityce społecznej Rzeczypospolitej Polskiej, krajów Unii Europejskiej i na świecie, czynniki rozwoju społecznego i wzrostu gospodarczego, dochody i wydatki oraz konsumpcja gospodarstw domowych, zatrudnienie, współczesne problemy polityki społecznej i gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej w związku z procesami integracji i globalizacji gospodarki, problemy społeczne Rzeczypospolitej Polskiej, metody i środki rozwiązywania problemów społecznych, dostosowanie zasad, prawa i instytucji polskiej polityki społecznej do standardów europejskich.

Testy zawarte w książce obejmują zagadnienia zawarte w punktach: 1–4, tj. takie, których treść odpowiada treści konkretnego przepisu prawnego. Punkty 5 i 6 dotyczą znajomości zagadnień nieodnoszących się bezpośrednio do ustaw, w związku z czym zostały w treści książki pominięte. Prawidłowa odpowiedź na pytania z zakresu określonego w sposób tak rozległy i nieo określony możliwa jest w praktyce jedynie w oparciu o tzw. wiedzę ogólną, pochodzącą z codziennej lektury prasy, książek czy elektronicznych środków przekazu. Ideą, jaka przyświecała przy tworzeniu niniejszego opracowania, było natomiast przekazanie przysłuszanemu urzędnikowi mianowanemu maksymalnie użytecznego narzędzia służącego do nauki treści ustaw. Zgodnie z § 11 rozporządzenia część sprawdzianu sprawdzająca wiedzę ma formę testu wyboru i składa się z 90 pytań, przy czym za prawidłową odpowiedź na dane pytanie przyznaje się 1 punkt, za brak odpowiedzi albo za odpowiedź nieprawidłową – 0 punktów. Przyjęta w książce formuła testu jednokrotnego wyboru nie służy dokładnemu powtórzeniu sytuacji, jaka będzie miała miejsce na egzaminie, bowiem, jak wcześniej wspomniano, testy służą przede wszystkim do nauki. Dlatego właśnie podane są tylko 3 możliwe odpowiedzi, niejednokrotnie odpowiedź na pytania zadane powyżej znajduje się w pytaniach zawartych poniżej, zaś w wielu pytaniach treść pytania powtarza dosłowne brzmienie przepisu prawnego. Uczący się na tak skonstruowanych testach zmuszony jest do wielokrotnego powtarzania treści przepisu prawnego, tym samym zaś opanowuje tę treść pamięciowo. Stres towarzyszący egzaminowi niejednokrotnie powoduje, że zagadnienia proste wydają się wyjątkowo trudne i tylko automatyzm nabyty w toku nauki na testach może uchronić przed popełnieniem błędu, który może kosztować utratę cennych punktów.

Osoby, które chcą sprawdzić stopień opanowania materiału do testu wiedzy, mogą wypełnić testy z lat 2010–2014 umieszczone na końcu książki.

Drogi Czytelniku, oddając w Twoje ręce niniejsze opracowanie, pragniemy podkreślić, że jest to jedynie pomoc naukowa, która powinna pomóc Ci w utrwaleniu wiedzy niezbędnej do zdania egzaminu na urzędnika zatrudnionego na podstawie mianowania. Egzaminy te sprawdzają całokształt wiedzy i umiejętności, jakimi dysponuje urzędnik, w związku z czym nawet najobszerniejsze opracowanie nie może zawierać całego materiału, którego znajomość jest na nich wymagana. Niemniej jednak można z całą pewnością stwierdzić, że jest to pomoc kompleksowa, znakomicie ułatwiająca naukę do egzaminu. Ostateczny sukces w jego trakcie zależy tylko od Ciebie i Twojej wytrwałości w nauce. Konsekwencja i upór w dążeniu do celu stanowią niezbędną podstawę – ze swej strony zaś zapewniamy, że za konieczną na każdym egzaminie dozę szczęścia będziemy trzymali za Ciebie kciuki. Powodzenia!

Mariusz Stepaniuk